

בניחת

דבר כל דברך בנות לכל אדם ובכל עת

לזכר נשמות מ"ה קדושי מירון תשפ"א

'ברכת' הדרך

השמש שקפחה על ראשי העוברים והשבים, לא תרמה לשיפור מצב רוחו של דניאל, שגם כך היה שפוף למדי. הוא השתרך נוטף זעה, מחנות לחנות, לא מוצא את מבוקשו. 'דווקא הבוקר התחיל טוב' - הרהר לעצמו בעגמה - 'חבל שנסעת' - סיכם במרירות. הוא חשב לנצל את ימי 'בין הזמנים' למספר סידורים בעיר הסמוכה למקום מגוריו, אך לא לקח בחשבון את החום המעיק, העיר הצפופה, וקוצר הרוח של האנשים, בהתאם למזג האוויר המעיק.

צפירה רמה העירה אותו מהרהוריו. הוא מגלה מולו רכב שהחליט לעלות לחנות על המדרכה, וכמעט ודרס אותו. זה היה הקש ששבר את גב הגמל מבחינתו, הוא לא עצר בעדו, ו'בירך' את הנהג הסורר שיקבל קנס ראוי על מעשהו. לאחר רגע נשך את שפתיו, אך זהו, כבר היה מאוחר מדי. מאי שם הגיח הפקח העירוני... חמש מאות השקלים שנקנס האיש ב'זכותו', הזכירו לדניאל ש'ברית כרותה לשפתיים', ועליו להיזהר במילים שמוציא בפיו.

ועוד כמה מילים על איסור קללה:

א. אסור לקלל אף יהודי מישראל, ואף אם הוא אינו שומע או אינו מודע לדברים שנאמרו עליו. ואם חלילה הזכיר את שם השם או תוארו בכינוי - חומרת איסורה כפולה

להלכה
מועשה

גליון י"א

פרשת כי תבוא תשפ"ג

שבעתיים.

ב. עם זאת, ראו חכמים לקלל במקרים מסוימים את מי שאינו נוהג כשורה, כגון מה שאמרו 'מי שפרע מדור המבול הוא יפרע ממי שאינו עומד בדיבורו'.

ג. מה יעשה מי שחלילה קיללוהו? מלבד נוסח 'התרת קללות', ישנה עצה המובאת בספרים: שיעשה בעצמו מעשה קל דוגמת מה שנאמר עליו, ותקיים בכך הקללה ולא חלילה במשהו חמור יותר.

מעשה רב

תקיעה? לא על חשבון השכנים!

רק לאחר שנמוגו הדי הסליחות, והמוני המתפללים החלו להתפזר לביתם - התבררה הסיבה לשינוי הפתאומי במנהג המקודש. מרן הראשון לציון, רבי עובדיה יוסף זצוק"ל, שתחת גלימתו הסתופפו כל המתפללים הרבים שבאו לכאן, הוא זה שהורה לבטל את תקיעת השופר, מהשנה הזו ועד עולם.

מתברר, כי בכל שנה היה דואג מבעוד מועד לסגור את החלונות, שלא תיווצר הפרעה לשכנים מקול התקיעה המפלח את דממת הלילה. באקראי נודע לו כי לביתו של אחד השכנים עדיין מגיעים הדי השופר, ומטרידים את מנוחתו. באותו הרגע, פסק מרן זצוק"ל לוותר על המנהג החשוב, בכדי שלא לצער אף יהודי!

'יעבור השם על פניו ויקרא!!!' החזן הוותיק סלסל בקולו האדיר, וכל הציבור ענה אחריו בזעקה אדירה את 'ג מידות של רחמים. האווירה התלהטה, ונראה כאילו קירות בית הכנסת רועדים מקול ההמון שגדש את בית הכנסת 'היזדים' - באותו מוצאי שבת אלולי. רגע, משהו חסר כאן. השופר! כמנהג רבים מעדות המזרח, קול התקיעה מלווה תמיד את אמירת 'ג המידות, נוסך בהם נופך מיוחד של קדושה וחרדת הדין. אבל הפעם, לא. קולו של השופר דמם, והוא לא נשמע ברקע.

הנה, השמש הזקן ניצב על מקומו, בדיוק כמו כל שנה, מבט מעמיק יותר מגלה כי השופר הוותיק עומד על כנו, על השולחן לידו, מדוע הוא לא תקע הפעם??

דרכיה: נוטם!

מן הפרשה

זכות ליום הדין

אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל: (כט, ט)

מובא בספרים הקדושים בשם הזוהר הקדוש, ש'היום' הכוונה היא לראש השנה, שכל ישראל ניצבים לדין לפני השם.

לאור זאת, ניתן ללמוד מהמשך הפסוק עצה נפלאה לזכות בדין, שהרי נאמר: 'ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל; טפכם נשיכם וגרף אשר בקרב מִחִינֵךְ מִחֻטְבַּ עֲצִיף עַד שֶׁאֵב מִימֵךְ'. היינו כאשר כל ישראל יהיו באחדות גמורה, כקטן כגדול יחדיו, אזי יתקיים בהם 'אתם ניצבים היום', ויהיה להם עמידה ותקומה בדין לפני השם.

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמת, לרפואה והצלחה, לפרטים: kdosheimeron@gmail.com

י"ל ע"י עמותת קדושי מירון תשפ"א | kdosheimeron@gmail.com

**ת"ש עישור שאני עתיד למוד נתון לעקיבא בן יוסף כדי
שיזכה בו לעניים... שאני ר' עקיבא דיד עניים הוה'
(קידושין כו.)**

על פתחי בתי העיר כמנהגו לקבץ נדבות, היה חוזר ומזמר את הניגון 'מכלכל חיים' של הרב, עם כל תנועותיו. הקהל נהנה מהצלחת חיקויו וכבדהו בנדבות נוספות. ראשי הקהל ראו בזה קלות-ראש וזלזול בכבוד המרא דאתרא, בעל ה"נודע ביהודה", והזהירוהו שיפסיק מיד, אחרת הוא יגורש מן העיר. בצר לו הלך העני ל"נודע ביהודה" ושח לו כי ראשי הקהילה איימו עליו שלא יחקה את ה"מכלכל חיים", דבר שהוא לא עושה, חלילה, להשפיל את כבוד הרב, כי אם לשמח את הצבור שעל ידי זה ישיג תרומה נוספת. שמע הרב את הדברים, לא כעס ולא הקפיד על ביזוי כבודו, ולא די שהרשה לו להמשיך ולנגן כמנהגו, אלא גם העניק לו כתב הרשאה בו כתב: רשות נתונה ממני למוסר כתב זה לכלכל את עצמו מ"מכלכל חיים" שלי...

הגמרא מספרת על רבי עקיבא שהיה גבאי צדקה, ומגדיר אותו כ"ד עניים", היינו שכל מה שהוא מקבל כבר נחשב שהגיע לרשות העניים ממש. רבים מגדולי הדורות הלכו בדרך זו, ומסרו את עצמם וכל אשר להם למען רווחת העניים.

רבי יחזקאל לנדוי זצוק"ל רבה של פראג, בעל ה"נודע ביהודה", היה נוהג מדי שנה בשנה לרדת לפני התיבה בתפילת נעילה ביום הכפורים. על אף שלא היה בקי בניגונים המסורתיים, חזקה עליו בקשתם של פרנסי הקהילה בפראג, שלא ישנה את מנהג המקום. מסורת הייתה בידם שרב העיר מתפלל כשליח ציבור בתפילת נעילה.

בין המתפללים היה עני אחד המחזר על הפתחים. אותו עני האזין היטב לקולו של הרב במלים: "מכלכל חיים בחסד". ולמחרת יום הכפורים, כשחזר

לעשות נחת
לאורו של הדף היומי

מכלכל חיים - בחסד

השו"ת השבועי

שאלה שבועית 11

את תשובותיכם יש לשלוח
לדוא"ל המופיע בעמוד
הראשון של הגיליון
או להקליט את תשובתכם
בקו 'בנחת' שמספרו - *6736
בין המשיבים יוגרלו
כרטיסים לרכישת ספרים
ע"ס 50 ש"ח

תקיעה עם 'שברים'

בקהילה שלנו ישנו יהודי ממקימי בית הכנסת, שמחזיק בתפקיד 'בעל התוקע' בראש השנה, כבר שנים רבות. דא עקא, שגילו המופלג כבר עושה את שלו, ואיכות התקיעות יורדת משנה לשנה.

אשתקד, בראש השנה הוצרך פעמים רבות לחזור על תקיעות שלא עלו יפה, ובקושי יצאנו ידי חובה. ניסינו השנה לרמוז לו בעדינות שאולי הגיע הזמן להוריש את התפקיד לצעירים ממנו, אך הוא סרב לשמוע על כך. השאלה היא - כיצד עלינו לנהוג?

תקציר השאלה הקודמת:

השואל מתגורר בבניין בו השכן המופקד על 'ועד הבית' מקפיד מאוד על הניקיון. כיצד ראוי לנהוג במי שגרם בשגגה לכלוך בבניין, האם מוטל עליו להתאמץ ולהתעכב כדי לנקותו?

הגאון רבי צבי רותן שליט"א רב מכון 'אש התורה', ראש כולל הלכה ומו"צ בשכונת גני איילון-לוד משיב:

ראשית, יש להגדיר בבירור, מפני מה יש לשמור על נקיון הבניין. מצד אחד, 'בין אדם לחברו' - שראוי להתחשב באותו אדם

(ש"מ ס"ק יג), וכן כתב ה'חזון איש' (ב"ק י"ג, ב) שאדם שגרם לכלוך בבית חברו, נקרא 'מזיק' וחייב לנקות או לשאת בהוצאות הניקיון.

ולמעשה, ברור שלא כל לכלוך זעיר מוגדר כ'נזק', והדבר תלוי ברמת הניקיון שנהוגה בבניין. אם מדובר בכללון שרגיל להיות מצוי מפעם לפעם, אין חיוב מעיקר הדין להתעכב כדי לנקותו. אך אם גרם לכלוך משמעותי, ביחס למה שנהוג בבניין, כל שכן אם נגרם לכלוך חריג כגון שנשבר לו בקבוק יין וכדומה, אזי הדין נותן שעליו להשיב את הניקיון לקדמותו, כדי לא להזיק לשאר השכנים השותפים בבניין.

שמפריע לו כל לכלוך קל, אף אם הקפדתו היא מעבר למקובל.

אך במקרה שהדבר כרוך במחיר ומאמץ, כגון שעל ידי שיתעכב לנקות לכלוך שגרם יפסיד פגישה חשובה או שיאחר ל'סדר' וכדומה. כאן יש לברר משורת הדין, האם ומדוע יש איסור ללכלך את הבניין.

מצינו נידון דומה באחרונים, לגבי אדם הגורם לכלוך לבית חברו, האם נקרא 'מזיק' או לאו. דעת ה'קצות החושן' (שס"ג, ד) שלכללון כמו שנגרם על ידי שימוש סטנדרטי - לא נקרא נזק, ולעומת זאת דעת ה'נתיבות המשפט'

לקבלת העלון במייל שלחו מייל ל-benachat45@gmail.com

קו 'בנחת'
*6736

